

ΝΟΜΟΣ 3170 ΦΕΚ 191/Α/29.7.2003

Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) Ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο που συντηρείται ή προορίζεται να συντηρηθεί από τον άνθρωπο, κυρίως μέσα στην κατοικία του, για λόγους ζωοφιλίας ή συντροφιάς. Ζώα συντροφιάς είναι και οι σκύλοι που χρησιμοποιούνται για το κυνήγι (κυνηγετικοί"), τη φύλαξη ποιμνίων (ποιμενικοί) και χώρων, την προστασία ατόμων με ειδικές ανάγκες, οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης, καθώς και οι σκύλοι που χρησιμοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας.

β) Αδέσποτο ζώο συντροφιάς είναι κάθε ζώο συντροφιάς το οποίο είτε δεν έχει κατοικία είτε βρίσκεται έξω από τα όρια της κατοικίας του ιδιοκτήτη του ή του συνοδού του και δεν τελεί υπό την άμεση επίβλεψη ή τον έλεγχο ιδιοκτήτη ή συνοδού. Δεν θεωρούνται αδέσποτα ζώα οι ποιμενικοί και κυνηγετικοί σκύλοι, καθώς και οι σκύλοι έρευνας και διάσωσης, κατά τη διάρκεια της φύλαξης του ποιμνίου, του κυνηγιού, της έρευνας και της διάσωσης.

γ) Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο συντροφιάς που εκδηλώνει απρόκλητα έντονη επιθετική συμπεριφορά προς τον άνθρωπο και τα άλλα ζώα, καθώς και το ζώο που πάσχει ή είναι φορέας σοβαρού νοσήματος, που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή στα άλλα ζώα και δεν θεραπεύεται.

δ) Σοβαρό νόσημα είναι κάθε νόσημα άμεσου και υψηλού κινδύνου για την υγεία τόσο του ανθρώπου όσο και των ζώων, του ίδιου ή και άλλου είδους.

ε) Καταφύγιο αδέσποτων ζώων είναι η ειδική εγκατάσταση, στην οποία συντηρούνται, σε σημαντικό αριθμό, αδέσποτοι ή ανεπιθύμητοι σκύλοι ή άλλα είδη ζώων συντροφιάς.

Άρθρο 2

Υποχρεώσεις ιδιοκτητών σκύλων

1. Ο ιδιοκτήτης σκύλου υποχρεούται:

α) να δηλώνει το σκύλο του στο φορέα που είναι αρμόδιος για την τήρηση των σχετικών αρχείων και να μεριμνά για τη σήμανση και την καταγραφή του σκύλου του μέσα σε προθεσμία οκτώ εβδομάδων από τη γέννηση του,

β) να μεριμνά για την ευζωία και την ετήσια, τουλάχιστον, κτηνιατρική εξέταση του σκύλου του,

γ) να εφοδιάζεται με βιβλιάριο υγείας του σκύλου του,

δ) να μην εγκαταλείπει αυτόν,

ε) να μεριμνά για τον άμεσο καθαρισμό του περιβάλλοντος από τα περιττώματα του σκύλου του.

2. Η σήμανση, η καταγραφή των σκύλων, καθώς και η κατάρτιση του σχετικού μητρώου, γίνονται από κτηνιάτρους που ασκούν νόμιμα το κτηνιατρικό επάγγελμα στην Ελλάδα σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, σε καταφύγια αδέσποτων ζώων, καθώς και σε κτηνιατρεία ή σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους που διατηρούνται από τους δήμους, τις κοινότητες ή τα ζωοφιλικά σωματεία. Σε ημιαστικές και αγροτικές περιοχές, όπου δεν δραστηριοποιούνται επαγγελματικά ιδιώτες κτηνίατροι, η σήμανση και η καταγραφή των σκύλων μπορεί να γίνει και σε αγροτικά κτηνιατρεία των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Η δήλωση, σήμανση και

καταγραφή είναι προαιρετική για τους σκύλους που εκτρέφονται για τη φύλαξη ποιμνίων. Η δαπάνη της σήμανσης και της καταγραφής του σκύλου βαρύνει τον ιδιοκτήτη του.

3. Δεν επιτρέπεται ο περίπατος σκύλων χωρίς συνοδό. Ο ιδιοκτήτης σκύλου οφείλει να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μην εξέρχεται ελεύθερα ο σκύλος του από το χώρο της ιδιοκτησίας του και εισέρχεται σε χώρους άλλων ιδιοκτητών ή σε κοινόχρηστους χώρους. Για την αποφυγή ατυχημάτων ο ιδιοκτήτης ή ο συνοδός του σκύλου υποχρεούται κατά τη διάρκεια του περιπάτου να κρατάει το σκύλο του δεμένο και να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτόν. Οι υποχρεώσεις αυτές δεν ισχύουν για τους ποιμενικούς και κυνηγετικούς σκύλους, καθώς και τους σκύλους έρευνας και διάσωσης, κατά τη διάρκεια της φύλαξης του ποιμνίου, του κυνηγιού, της έρευνας και της διάσωσης. Ο ιδιοκτήτης του κυνηγετικού σκύλου κατά τη διάρκεια του κυνηγιού έχει την υποχρέωση να φέρει μαζί του το βιβλιάριο υγείας του σκύλου του. Εντός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών επιτρέπεται να καθορίζονται περιορισμένοι χώροι εκγύμνασης σκύλων, καθώς και να διεξάγονται αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών, με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται και στις δύο περιπτώσεις με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Απαγορεύεται η εκτροφή, η εκπαίδευση και η χρησιμοποίηση σκύλων για κυνομαχίες. Επίσης απαγορεύεται η εκτροφή και η χρησιμοποίηση σκύλων για παραγωγή γούνας, δέρματος, κρέατος, ή για την παρασκευή φαρμακευτικών ή άλλων ουσιών.

5. Ο ιδιοκτήτης ή ο συνοδός του σκύλου ευθύνεται για βλάβη ή ζημιά που προκαλείται από το σκύλο σε ανθρώπους ή ζώα, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 924 του Αστικού Κώδικα.

6. Οι κάτοχοι θηλυκών σκύλων οφείλουν να μην επιδιώκουν ή διευκολύνουν την αναπαραγωγή ζώων καινά μεριμνούν για τη στείρωση τους, εφόσον δεν επιθυμούν τη διατήρηση των νεογέννητων ζώων ή δεν μπορούν να τα διαθέσουν σε νέους ιδιοκτήτες.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας καθορίζονται η διαδικασία υποβολής της δήλωσης κατοχής σκύλων, οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τρόπος σήμανσης και καταγραφής αυτών και ενημέρωσης από τους κτηνιάτρους της παραγράφου 2 του φορέα που είναι αρμόδιος για την καταχώριση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων των στοιχείων των σκύλων που έχουν σημασθεί και των ιδιοκτητών τους. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο φορέας που είναι αρμόδιος για την τήρηση των μητρώων αυτών, ο τύπος και το περιεχόμενο του βιβλιαρίου υγείας, η διαδικασία και οι φορείς που είναι αρμόδιοι για τη χορήγηση και θεώρηση του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 3

Εκτροφή - Αναπαραγωγή και εμπορία σκύλων

1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτρέφει, αναπαράγει για εμπορικούς σκοπούς ή πωλεί σκύλους, οφείλει να εφοδιάζεται με άδεια που εκδίδεται από την αρμόδια Διεύθυνση Κτηνιατρικής της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στην οποία έχει την κατοικία ή την έδρα του, να υπόκειται στον έλεγχο της αρχής αυτής και να συμμορφώνεται με τους όρους που προβλέπονται στο Π.Δ. 184/1996 (ΦΕΚ 137 Α'). Ιδιαίτερα για τη χορήγηση άδειας εκτροφής και αναπαραγωγής σκύλων, πρέπει να τηρούνται και οι διατάξεις του Ν. 604/1977 (ΦΕΚ 163 Α') και του Π.Δ. 463/1978 (ΦΕΚ 96 Α'). Η άδεια αυτή απαιτείται όταν εκτρέφονται περισσότεροι από δύο θηλυκοί σκύλοι αναπαραγωγής ή σημειώνονται περισσότεροι από δύο τοκετοί ανά έτος, σε θηλυκούς σκύλους εκτροφής. Για τη χορήγηση της άδειας πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) να διαμένουν οι σκύλοι σε χώρους κατάλληλους, όσον αφορά τα υλικά κατασκευής τους, τις διαστάσεις τους, ανάλογα με τον αριθμό των σκύλων που φιλοξενούνται, τη θερμοκρασία, το φωτισμό, τον αερισμό

και την καθαριότητα τους καινά υπάρχουν χώροι για την εξάσκηση τους, β) να χορηγείται στους σκύλους κατάλληλη και επαρκής ποσότητα τροφής, νερού, στρωμνής και να παρέχεται δυνατότητα άσκησης, γ) να λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για τον έλεγχο και την παρεμπόδιση της εξάπλωσης των ασθενειών μεταξύ των σκύλων, δ) να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των σκύλων σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλων φυσικών κινδύνων, ε) να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την ασφαλή μεταφορά των σκύλων από και προς την εγκατάσταση εκτροφής, στ) να μην γονιμοποιούνται οι θηλυκοί σκύλοι που χρησιμοποιούνται για αναπαραγωγή πριν από το πρώτο και μετά το ένατο έτος της ηλικίας τους, ζ) να μην γονιμοποιούνται οι θηλυκοί σκύλοι αναπαραγωγής πριν από το δεύτερο οιστρικό κύκλο και πάντως πριν από την παρέλευση εννέα μηνών μετά τον τελευταίο τοκετό, η) να τηρούνται βιβλιάρια υγείας των σκύλων, στα οποία θα καταγράφονται οι εμβολιασμοί τους και οι κτηνιατρικές εξετάσεις και πράξεις στις οποίες υποβάλλονται και θ) να τηρούνται στις εγκαταστάσεις εκτροφής μητρώα για κάθε θηλυκό σκύλο αναπαραγωγής και να είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή για έλεγχο από την αρμόδια αρχή.

2. Δεν επιτρέπεται να επιλέγονται για αναπαραγωγή σκύλοι που τα ανατομικά και φυσιολογικά χαρακτηριστικά ή τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς τους μπορεί να αποδειχθούν βλαβερά για την υγεία και ευζωία του θηλυκού αναπαραγωγικού σκύλου και των απογόνων του.

3. Δεν επιτρέπεται η πώληση σκύλων με ηλικία μικρότερη των επτά εβδομάδων. Οι προς πώληση σκύλοι φέρουν υποχρεωτικά σήμανση και είναι καταγεγραμμένοι.

4. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας καθορίζονται οι όροι της έκδοσης άδειας καταστήματος πώλησης σκύλων και άλλων ζώων συντροφιάς, οι όροι που πρέπει να πληρούν οι χώροι φιλοξενίας των ζώων, καθώς και ο εξοπλισμός των χώρων αυτών, ανά είδος ζώου.

Άρθρο 4

Διοργάνωση εκθέσεων και άλλων εκδηλώσεων με σκύλους

1. Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διοργανώνει εκθέσεις ή άλλες εκδηλώσεις με σκύλους οφείλει να εφοδιάζεται με σχετική άδεια, η οποία εκδίδεται από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της αρμόδιας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

2. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης οι σκύλοι πρέπει να βρίσκονται υπό την άμεση επίβλεψη του ιδιοκτήτη ή του συνοδού τους, ο οποίος οφείλει να μην τους προξενεί φόβο, αγωνία ή πόνο. Σκύλοι που εκδηλώνουν χωρίς αιτία επιθετική συμπεριφορά προς τα άλλα ζώα ή τον άνθρωπο, φέρουν υποχρεωτικά φίμωτρο ή απομακρύνονται από την εκδήλωση.

3. Οι σκύλοι που συμμετέχουν σε εκθέσεις ή άλλες εκδηλώσεις πρέπει να έχουν δηλωθεί, σημανθεί και καταγραφεί και οι συνοδοί τους να φέρουν το βιβλιάριο υγείας του σκύλου, από το οποίο να προκύπτει ότι είναι εμβολιασμένοι και ότι έχουν υποβληθεί σε πρόσφατο αποπαρασιτισμό.

Άρθρο 5

Υποχρεώσεις ιδιοκτητών γατών και άλλων ζώων συντροφιάς

1. Κάθε ιδιοκτήτης γάτας έχει τις υποχρεώσεις των διατάξεων των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 6 του άρθρου 2.

2. Απαγορεύεται η εκτροφή και η χρησιμοποίηση γατών για την παραγωγή γούνας, δέρματος, κρέατος ή για την παρασκευή φαρμακευτικών ή άλλων ουσιών.

3. Για τις εκθέσεις ή άλλες εκδηλώσεις που οργανώνονται με γάτες ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 εκτός από αυτές που αφορούν στη δήλωση, σήμανση και στην καταγραφή του άρθρου 4.

4. Απαγορεύεται η εκτροφή, η εκπαίδευση και η χρησιμοποίηση άλλων ζώων συντροφιάς σε κάθε είδους μονομαχίες.

Άρθρο 6

Διατήρηση ζώων συντροφιάς σε κατοικίες

Επιτρέπεται η διατήρηση σε κάθε κατοικία μόνο ενός σκύλου και μιας γάτας ή δύο σκύλων ή δύο γατών. **Προκειμένου για πολυκατοικίες (αποτελούμενες από δύο διαμερίσματα και άνω) επιτρέπεται επίσης η διατήρηση ενός σκύλου και μιας γάτας ή δύο σκύλων ή δύο γατών σε κάθε διαμέρισμα ακόμα και εκεί που ο κανονισμός της πολυκατοικίας απαγορεύει τη διατήρηση τέτοιων ζώων, με την προϋπόθεση ότι τα ζώα αυτά διατηρούνται στο ίδιο διαμέρισμα όπου διαμένει ο ιδιοκτήτης και δεν παραμένουν μόνιμα στις βεράντες του διαμερίσματος.** Απαγορεύεται η διατήρηση ζώων συντροφιάς σε κοινόχρηστους χώρους της πολυκατοικίας (πυλωτή, ταράτσα, ακάλυπτους χώρους κ.λπ.). Επιτρέπεται η διατήρηση ζώων συντροφιάς στους ανοικτούς χώρους των μονοκατοικιών, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1197/1981 (ΦΕΚ240 Α') και οι αστυνομικές διατάξεις περί κοινής ησυχίας.

Άρθρο 7

Περισυλλογή αδέσποτων σκύλων

1. Αρμόδιοι για την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων είναι οι δήμοι και οι κοινότητες. Η περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων μπορεί να πραγματοποιείται και από ζωοφιλικά σωματεία, εφόσον διαθέτουν την απαραίτητη υποδομή, σε συνεργασία με τον αρμόδιο δήμο ή κοινότητα. Οι δήμοι και οι κοινότητες συγκροτούν τα συνεργεία περισυλλογής από άτομα τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση και εμπειρία σε θέματα που αφορούν στην αιχμαλωσία των ζώων και κατέχουν τις τεχνικές χειρισμού τους. Κατά την αιχμαλωσία και την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων απαγορεύεται η κακομεταχείριση τους.

2. Τα συνεργεία περισυλλογής καθοδηγούνται στο έργο τους και ελέγχονται από κτηνίατρο, ο οποίος ορίζεται από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής της αρμόδιας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

3.α. Οι σκύλοι που περισυλλέγονται, οδηγούνται στα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, που ιδρύονται και λειτουργούν από τους δήμους, τις κοινότητες και τα ζωοφιλικά σωματεία σε ιδιόκτητους ή μη χώρους.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς, σύμφωνα με το Ν. 604/1977 και το Π.Δ. 463/1978. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι για την εναρμόνιση των καταφυγίων που ήδη λειτουργούν με τους όρους του νόμου αυτού.

4. Οι σκύλοι που περισυλλέγονται οδηγούνται σε καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, όπου υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση και παραμένουν μέχρι να αναλάβει κάποιος ενδιαφερόμενος τη φιλοξενία τους. Σκύλοι που περισυλλέγονται και διαπιστώνεται από τη σήμανση τους ότι έχουν ιδιοκτήτη που έχει δηλώσει την απώλεια τους, επιστρέφονται σε αυτόν. Δεν επιτρέπεται η υιοθεσία των σκύλων από άτομα ηλικίας μικρότερης των δεκαέξι ετών, χωρίς την έγγραφη συναίνεση των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα. Σκύλοι που δίνονται σε ιδιώτες για φιλοξενία, πρέπει προηγουμένως να σσημανθούν, να

καταγραφούν και να υποβληθούν σε αποπαρασιτισμό, εμβολιασμό και στείρωση. Οι σκύλοι που παραμένουν στο καταφύγιο, εφόσον σύμφωνα με γνωμάτευση του κτηνίατρου του καταφυγίου κρίνονται υγιείς, επιτρέπεται να επαναφέρονται στο φυσικό περιβάλλον, με απόφαση της αρμόδιας δημοτικής ή κοινοτικής αρχής, εντός των διοικητικών τους ορίων και κατά προτίμηση στην περιοχή από όπου περισυνελέγησαν, αφού προηγουμένως σημανθούν, καταγραφούν και υποβληθούν σε αποπαρασιτισμό, εμβολιασμό και στείρωση. Την ευθύνη για την επίβλεψη, τη φροντίδα και την ευζωία τους έχουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3α. Για την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων σκύλων λαμβάνεται υπόψη η πυκνότητα του πληθυσμού τους στην περιοχή όπου επαναφέρονται. Η επαναφορά δεν επιτρέπεται σε περιοχές με νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας και αεροδρόμια.

5. Οι σκύλοι που περισυλλέγονται και διαπιστώνεται μετά από κτηνιατρική εξέταση ότι είναι επικίνδυνοι σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση γ' του άρθρου 1, ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια, υποβάλλονται σε ευθανασία. Σκύλοι ανίκανοι να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας, εφόσον μετά από κτηνιατρική εξέταση διαπιστώνεται ότι η διατήρησή τους στη ζωή είναι αντίθετη με την ευζωία τους, υποβάλλονται σε ευθανασία. Σκύλοι που διαπιστώνεται από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένοι ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή μέσα στα καταφύγια, με την ευθύνη της διοίκησης τους.

6. Στο άρθρο 46 του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α') προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

«7. Με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 5 επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία κέντρων περίθαλψης και διαμονής κάθε είδους αδέσποτων ζώων. Η αίτηση συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στις περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου 2 του Π.Δ. 190/1981 (ΦΕΚ 54 Α') και εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 έως 7 αυτού.»

7. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον τρόπο, τη διαδικασία και το όργανο που είναι αρμόδιο για τη σήμανση και την καταγραφή των αδέσποτων σκύλων που περισυλλέγονται, τη δημιουργία δικτύου ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς φιλοξενία, την παράδοση τους στο νέο ιδιοκτήτη, τη δήλωση απώλειας, τη φιλοξενία και την επιστροφή των σκύλων που φέρουν σήμανση στον ιδιοκτήτη τους, την επαναφορά στο φυσικό περιβάλλον των αδέσποτων σκύλων, την παράδοση των σκύλων σε καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς από τους ιδιοκτήτες που δεν επιθυμούν τη διατήρησή τους, τις επιτρεπόμενες μεθόδους ευθανασίας και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας παρέχεται οικονομική ενίσχυση στους φορείς που αναφέρονται στην παράγραφο 3α για την ίδρυση και λειτουργία των καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο φορέας που επιχορηγείται, ο σκοπός, το ύψος, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 8

Αποτροπή πρόσβασης αδέσποτων σκύλων σε απορρίμματα

Οι υπεύθυνοι σφαγείων, κρεοπωλείων ή άλλων καταστημάτων διάθεσης τροφίμων, νοσοκομείων, στρατοπέδων, κατασκηνώσεων και γενικώς χώρων και εγκαταστάσεων μαζικής εστίασης έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της πρόσβασης των αδέσποτων σκύλων στα απορρίμματα των εγκαταστάσεων τους.

Άρθρο 9

Εκπαίδευση, επιμόρφωση, προαγωγή ζωοφιλίας

1. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας μεριμνούν για την οργάνωση ή συνδιοργάνωση με άλλους φορείς επιμορφωτικών σεμιναρίων και την προβολή στα μέσα μαζικής επικοινωνίας προγραμμάτων πληροφόρησης και εκπαίδευσης των ατόμων που είναι κάτοχοι ζώων συντροφιάς, και των ατόμων που ασχολούνται με την εκτροφή, εκπαίδευση, εμπόριο και φύλαξη των ζώων συντροφιάς, καθώς και για την ενημέρωση των προσώπων αυτών σχετικά με το περιεχόμενο των διατάξεων που αφορούν στην προστασία των ζώων συντροφιάς.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας μπορεί να χρηματοδοτούνται δραστηριότητες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο και να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση αυτή.

Άρθρο 10

Αποκομιδή πτωμάτων ζώων

Οι υπηρεσίες, που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις είναι αρμόδιες για την καθαριότητα των οδών του εθνικού, επαρχιακού και αστικού δικτύου έχουν την υποχρέωση να απομακρύνουν από τις οδούς τα πτώματα των νεκρών ζώων και να μεριμνούν για την αποτέφρωση ή την υγειονομική ταφή τους, σύμφωνα με τις εθνικές και κοινοτικές διατάξεις.

Άρθρο 11

Κατάρτιση και εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και καταπολέμησης ζωνόσων

1. Η πρόληψη και αντιμετώπιση των νοσημάτων που μεταδίδονται από τα ζώα στον άνθρωπο ή σε άλλα ζώα του ίδιου ή άλλου είδους γίνεται μέσω ειδικών προγραμμάτων που καταρτίζονται από την αρμόδια Διεύθυνση της Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας και εφαρμόζονται από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Αν εκδηλωθεί κρούσμα λύσσας σε ζώο, η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής μπορεί να λαμβάνει και πρόσθετα μέτρα είτε σε συγκεκριμένη περιοχή της χώρας είτε σε όλη την επικράτεια, πέραν εκείνων που προβλέπονται από τις διατάξεις των νόμων 1197/1981 και 2017/1992 (ΦΕΚ 31 Α').

2. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας καθορίζονται οι κτηνιατρικοί υγειονομικοί όροι που αφορούν στην αποτροπή του κινδύνου εισβολής στη Χώρα ή διαφυγής επιζωοτικών νοσημάτων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 12

Ποινικές κυρώσεις

1. Οι παραβάτες των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 και των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 5 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δώδεκα μήνες και χρηματική ποινή από πέντε χιλιάδες μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ.

2. Οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες και χρηματική ποινή από τετρακόσια μέχρι δύο χιλιάδες τετρακόσια ευρώ.

3. Οι παραβάτες κάθε επιτακτικής ή απαγορευτικής διάταξης του Ν. 1444/1984 (ΦΕΚ 78 Α'), καθώς και οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 9, 10 και 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ζώων συντροφιάς που κυρώθηκε με το Ν. 2017/1992, τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του Ν. 1197/1981, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 5του άρθρου αυτού.

4. Με εντολή του αρμόδιου εισαγγελέα, μπορεί να αφαιρεθεί προσωρινά το ζώο από την κατοχή του παραβάτη των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 1 του Ν. 1197/1981 και να παραδοθεί σε ζωοφιλικό σωματείο ή σε καταφύγιο αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

5. Το άρθρο 8 του Ν. 1197/1981 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 8

1. Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 1 παράγραφοι 1,2,3 και 4 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι έξι μήνες ή με χρηματική ποινή από τριακόσια μέχρι χίλια πεντακόσια ευρώ ή και με τις δύο ποινές.

2. Οι παραβάτες των διατάξεων των άρθρων 2, 3 και 4 παράγραφοι 2 και 3 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι πέντε μήνες ή με χρηματική ποινή από τριακόσια μέχρι χίλια πεντακόσια ευρώ ή και με τις δύο ποινές.

3. Οι ποινές της παραγράφου 2 επιβάλλονται και για παραβάσεις κάθε επιτακτικής ή απαγορευτικής διάταξης του Ν. 586/1977 (ΦΕΚ 140 Α').»

6. Η κλοπή κυνηγετικού σκύλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων ευρώ.

Άρθρο 13

Διοικητικές κυρώσεις

1. Στους παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1, 3, 4 και 6 του άρθρου 2, των άρθρων 3, 4 και 5 επιβάλλεται και πρόστιμο τριακοσίων έως χιλίων πεντακοσίων ευρώ. Για τον καθορισμό του ύψους του επιβαλλόμενου προστίμου λαμβάνονται υπόψη η πρόθεση ή μη του παραβάτη, η σοβαρότητα και διάρκεια της παράβασης και η υποτροπή. Στην καθ' υποτροπή παράβαση των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 και της παραγράφου 3 του άρθρου 5 επιτρέπεται η αναστολή της άδειας από έξι μήνες μέχρι τρία έτη ή οριστική αφαίρεση της.

2. α) Το πρόστιμο που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο για τους παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1 περιπτώσεις α', δ' και ε', 3 και 6 του άρθρου 2, επιβάλλεται με απόφαση του αρμόδιου κατά τόπο δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με βάση την έκθεση βεβαίωσης της παράβασης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του νόμου αυτού.

β) Το πρόστιμο που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο για τους παραβάτες των διατάξεων των παραγράφων 1 περιπτώσεις β' και γ' και 4 του άρθρου 2, καθώς και των άρθρων 3, 4 και 5, επιβάλλεται με απόφαση του Διευθυντή Κτηνιατρικής της κατά τόπο αρμόδιας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, με βάση την έκθεση βεβαίωσης της παράβασης που συντάσσεται από το όργανο που διενεργεί την επιθεώρηση κατά τις σχετικές διατάξεις του νόμου αυτού.

γ) Ενώπιον του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή του Διευθυντή Κτηνιατρικής μπορεί να εκθέσει τις απόψεις του ο παραβάτης, ο οποίος καλείται για το λόγο αυτόν πριν από τέσσερις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες. Η απόφαση επιβολής προστίμου επιδίδεται στο πρόσωπο εις βάρος του οποίου επιβάλλεται το πρόστιμο. Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ουσίας.

3. Τα πρόστιμα εισπράττονται από το δήμο ή την κοινότητα, περιέρχονται σε ειδικό λογαριασμό τους και διατίθενται για την αντιμετώπιση των δαπανών που προκύπτουν από την εφαρμογή του νόμου αυτού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία εισπραξης των προστίμων, η αναπροσαρμογή τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 14

Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις διατάξεων

1. Στο άρθρο 4 του Ν. 604/1977 (ΦΕΚ 163 Α') η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1 Τα κτηνιατρεία και οι κτηνιατρικές κλινικές ιδρύονται κατ' αποκλειστικότητα από κτηνιάτρους.»

2. Στο άρθρο 6 του Ν. 604/1977 προστίθενται τα ακόλουθα:

α) στην παράγραφο 1 αυτού μετά τις λέξεις «Δια την λειτουργίαν» προστίθενται οι λέξεις: «κτηνιατρείων μικρών ή μεγάλων ζώων»,

β) στην ίδια παράγραφο μετά το «Εφόσον» προστίθεται νέα περίπτωση α' με υποπεριπτώσεις αα', ββ' και γγ'.

«α) Προκειμένου περί κτηνιατρείων μικρών ή μεγάλων ζώων:

αα) Υποδεικνύεται με την αίτηση κτηνίατρος ως επιστημονικός υπεύθυνος, ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 10.

ββ) Συνυποβάλλεται τοπογραφικό διάγραμμα με κάτοψη των εγκαταστάσεων και απαιτούμενων χώρων σε κλίμακα 1:100.

γγ) Έκθεση περιγραφική του εξοπλισμού».

γ) Η περίπτωση α' γίνεται β' και η περίπτωση β' γίνεται γ'.

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 10 του Ν. 604/1977 μετά τις λέξεις «Την επιστημονική ευθύνη» προστίθενται οι λέξεις «κτηνιατρείων μικρών ή μεγάλων ζώων»,

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του Ν. 604/1977 μετά τις λέξεις «την επιστημονική ευθύνη» προστίθενται οι λέξεις «κτηνιατρείων μικρών ή μεγάλων ζώων»,

5. Στο άρθρο 3 του Π.Δ. 463/1978 (ΦΕΚ 96 Α') επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Οι περιπτώσεις στ' και η' της παραγράφου 1 αντικαθίστανται ως εξής:

«στ) Ατομική αίθουσα διαμονής φιλοξενούμενων σκύλων

η) Ατομικό προαύλιο άσκησης σκύλων».

β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι χώροι που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως και ε' της προηγούμενης παραγράφου πρέπει να έχουν συνολική επιφάνεια τουλάχιστον εξήντα τετραγωνικών μέτρων και οι χώροι που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ' και ζ' της ίδιας παραγράφου να έχουν επιφάνεια ανάλογη με τον αριθμό των ζώων που φιλοξενούνται, έχοντας υπόψη ότι για κάθε σκύλο απαιτείται ξεχωριστός χώρος φιλοξενίας και άσκησης με ελάχιστες διαστάσεις μήκους δύο μέτρων, πλάτους δύο μέτρων και ύψους δύο μέτρων. Οι χώροι αυτοί πρέπει να είναι απαλλαγμένοι από υγρασία, να εξαερίζονται καλώς και να εξασφαλίζουν την προστασία των ζώων από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.»

6. Τα κτηνιατρεία μικρών ή μεγάλων ζώων που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού υποχρεούνται μέσα σε έξι μήνες από την ισχύ του να προσαρμοστούν με τις διατάξεις του.

Άρθρο 15

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

- α) οι διατάξεις του Ν. 829/1978 (ΦΕΚ203 Α'), όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 και την παράγραφο 3 του άρθρου 32 του Ν. 1845/ 1989 (ΦΕΚ 102 Α'), εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφοι 1,2 περιπτώσεις β', γ' και δ', 4 και 5 ως ισχύουν, το Π.Δ. 400/1983 (ΦΕΚ 151 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το Π.Δ. 289/1992 (ΦΕΚ 148 Α'), εκτός από τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 9, καθώς και κάθε άλλη κανονιστική πράξη που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του Ν. 829/1978,
- β) το άρθρο τρίτο του Ν. 1444/1984,
- γ) το άρθρο τρίτο του Ν. 2017/1992,
- δ) τα άρθρα 255 παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9 και 287 παράγραφοι 3α', 3β', 6, 10α και 12 του Ν.Δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α') και
- ε) κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει θέματα του νόμου αυτού ή αντίκειται στις διατάξεις του.

Άρθρο 16

Οργανωτικά θέματα Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.)

1. Όπου στις διατάξεις του Ν. 1845/1989 (ΦΕΚ 102 Α'), όπως ισχύει, αναφέρονται οι όροι «Περιφερειακό Ερευνητικό Τμήμα» και «Προϊστάμενος Περιφερειακού Ερευνητικού Τμήματος» αντικαθίστανται αντίστοιχα με τους όρους «Ινστιτούτο» και «Διευθυντής Ινστιτούτου».

2. Στο τέλος της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Ν. 1845/1989, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001 (ΦΕΚ223 Α'), απαλείφεται η τελεία και προστίθεται η φράση «καθώς και σε άλλα στελέχη του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.».

3. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 7 του άρθρου 10 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 10 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Συγκροτεί ίσο αριθμό με τον αριθμό των Εθνικών Ινστιτούτων Αγροτικής Έρευνας εκλεκτορικά σώματα που αποφασίζουν οριστικά για την πρόσληψη και προαγωγή των ερευνητών.»

4. Το άρθρο 11 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 26 του Ν. 2945/ 2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11

Διάρθρωση ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.

1. Το ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. αποτελείται από Κεντρική Υπηρεσία και Περιφερειακά Ιδρύματα Αγροτικής Έρευνας (Π.Ι.ΑΓ.Ε.).

2. Τα Π.Ι.ΑΓ.Ε. διαρθρώνονται σε Διοικητική Υπηρεσία και Τμήμα Μάρκετινγκ. Στα Π.Ι.ΑΓ.Ε. υπάγονται διοικητικά τα Ινστιτούτα, τα Αυτοτελή Εργαστήρια και τα Κέντρα Εφαρμογής Αγροτικής Έρευνας.

3. Τα Εθνικά Ινστιτούτα Αγροτικής Έρευνας συντονίζουν επιστημονικά τα ομοειδή Ινστιτούτα και τα Αυτοτελή Εργαστήρια. Σε κάθε Εθνικό Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας συνιστάται Επιστημονικό Συμβούλιο (Ε.Σ.Ε.Ι.).

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως:

α) Ορίζονται τα Εθνικά Ινστιτούτα Αγροτικής Έρευνας και τα Περιφερειακά Ιδρύματα Αγροτικής Έρευνας, μετά από πρόταση του Δ.Σ. του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε..

β) Οι ογδόντα δύο περιφερειακές μονάδες του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. (ινστιτούτα, ιδρύματα, κέντρα, σταθμοί) ενοποιούνται, αναδιαρθρώνονται, καταργούνται και μετατρέπονται είτε ως Ινστιτούτα είτε ως Αυτοτελή Εργαστήρια είτε ως Κέντρα Εφαρμογής Αγροτικής Έρευνας.»

5. Οι περιπτώσεις β' και δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 12 του Ν. 1845/1989, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 12 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001, αντικαθίστανται ως εξής:

«β) Αποφασίζει για τα θέματα διοικητικής και οικονομικής διαχείρισης των Ινστιτούτων, των Αυτοτελών Εργαστηρίων και των Κέντρων Εφαρμογής Αγροτικής Έρευνας που ανήκουν στην αρμοδιότητα του σύμφωνα με το νόμο αυτόν, τους κανονισμούς οργανωτικής διάρθρωσης και λειτουργίας, κατάστασης προσωπικού, προμηθειών και οικονομικής διαχείρισης, καθώς και τις αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.

δ) Συντάσσει ύστερα από εισήγηση των Διευθύνσεων των Ινστιτούτων, των Προϊσταμένων των Αυτοτελών Εργαστηρίων και των Προϊσταμένων των Κέντρων Εφαρμογής Αγροτικής Έρευνας την ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Περιφερειακού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας και τη διαβιβάζει στο Γενικό Διευθυντή του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.»

6. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«Καθηγητές Α.Ε.Ι, κατά ένα λιγότερο από τα μέλη της προηγούμενης περίπτωσης α' του ίδιου με το Εθνικό Ινστιτούτο γνωστικού αντικείμενου, που προτείνονται από το Ε.Σ. του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε., ύστερα από εισήγηση των Διευθυντών των οικείων Ινστιτούτων. Στα τριμελή Ε.Σ. συμμετέχει ένας καθηγητής Α.Ε.Ι..»

7. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001, προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Έδρα του Εθνικού Ινστιτούτου Αγροτικής Έρευνας είναι η έδρα του εκάστοτε Προέδρου του οικείου Επιστημονικού Συμβουλίου.»

8. Η περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 13 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Εισηγείται τον ερευνητικό προσανατολισμό του οικείου Εθνικού Ινστιτούτου Αγροτικής Έρευνας στο Ε.Σ. του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και αποφασίζει για την κατανομή των ερευνητικών αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων μεταξύ των Ινστιτούτων και των Αυτοτελών Εργαστηρίων του οικείου Εθνικού Ινστιτούτου.»

9. Το άρθρο 15 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 14 του άρθρου 26 του Ν. 2945/ 2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15
Οργάνωση ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.

Με τον κανονισμό οργανωτικής διάρθρωσης και λειτουργίας του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. καθορίζεται η οργάνωση, διάρθρωση, στελέχωση, λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Υπηρεσίας, των Περιφερειακών Ιδρυμάτων Αγροτικής Έρευνας, των Ινστιτούτων, των Αυτοτελών Εργαστηρίων, των Κέντρων Εφαρμογής Αγροτικής Έρευνας και των Εθνικών Ινστιτούτων Αγροτικής Έρευνας του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε., καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια. Με τον ίδιο κανονισμό μπορεί να συνιστώνται, αναμορφώνονται, συγχωνεύονται ή να καταργούνται Περιφερειακά Ιδρύματα Αγροτικής Έρευνας, Ινστιτούτα,

Αυτοτελή Εργαστήρια, Κέντρα Εφαρμογής Αγροτικής Έρευνας και Εθνικά Ινστιτούτα Αγροτικής Έρευνας.»

10. Η παράγραφος 5 του άρθρου 17 του Ν. 1845/1989, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 26 του Ν. 2945/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η πρόσληψη του ερευνητικού προσωπικού γίνεται ύστερα από προκήρυξη, στην οποία ορίζονται οι βαθμίδες και η έδρα της μονάδας. Η προκήρυξη δημοσιεύεται δύο τουλάχιστο φορές σε δύο ημερήσιες εφημερίδες της Αθήνας και στην έδρα της μονάδας που αφορά η προκήρυξη και κοινοποιείται στις πρεσβείες της Ελλάδας στην αλλοδαπή, όπου υπάρχουν Έλληνες επιστήμονες.»

11. Οι κρίσεις του ερευνητικού προσωπικού του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. για πρόσληψη ή προαγωγή συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από το υπάρχον Επιστημονικό Συμβούλιο, του οποίου η θητεία με την παρούσα σύνθεση του παρατείνεται μέχρι τη δημιουργία των εκλεκτορικών σωμάτων και όχι πέραν του ενός έτους από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

12. Με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών, που εγκρίνονται από τον Υπουργό Γεωργίας και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να επιχορηγούνται από αυτό όλα τα εποπτευόμενα από το Υπουργείο Γεωργίας νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο 17

Απεντομωτήρια

1. Οι συκοπαραγωγοί, ιδιώτες ή Συνεταιρισμοί, δύναται να δημιουργούν απεντομωτήρια προς κάλυψη των αναγκών απεντόμωσης των καλλιεργειών τους μετά από άδεια του Υπουργείου Γεωργίας.

2. Καταργείται το προβλεπόμενο από το άρθρο 5 του Ν.Δ. 2584/1953 απεντομωτικό δικαίωμα υπέρ της ΣΥΚΙΚΗΣ.

Άρθρο 18

Ρύθμιση θεμάτων «Κτηνοτροφικής»

Οι διατελέσαντες από το έτος 1995 έως σήμερα Πρόεδροι και μέλη του Δ.Σ. της Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης (Ν.Π.Ι.Δ.) με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ» και το διακριτικό τίτλο «ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ», η οποία διαλύθηκε με την υπ' αριθμ. 2020/2000 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, απαλλάσσονται από κάθε ευθύνη που πηγάζει από τις πάσης φύσεως ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της «ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ» προς το Δημόσιο, Ι.Κ.Α. και λοιπούς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς.

Άρθρο 19

Άλλες διατάξεις

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 262 του Ν.Δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να αυξομειώνονται τα ανωτέρω

ποσά. Για τους κυνηγούς που αποκτούν την άδεια θήρας απευθείας από τις δασικές αρχές, τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%) επί του ποσού που καθορίζεται εκάστοτε από την υπουργική απόφαση, που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 266 του ν.δ. 86/1969 του Δασικού Κώδικα ως εισφορά υπέρ του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών και διατίθενται για φιλοθηραματικούς σκοπούς.»

2. Οι συνδρομές που εισπράχθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού από την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος για τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας που προσλήφθηκαν από τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες αναγνωρίζονται ως νομίμως διατεθείσες από την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος προς τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες για την κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας, εξόδων κίνησης, εξοπλισμού και λοιπών σχετικών δαπανών που αφορούν τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας που προσλήφθηκαν από τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες.

3. Η παράγραφος 10 του άρθρου 266 του Ν.Δ. 86/1969 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα των δικαιωμάτων εγγραφής και των ετήσιων συνδρομών των Κυνηγετικών Συλλόγων. Από τα έσοδα αυτά ποσοστό που καθορίζεται με την ανωτέρω υπουργική απόφαση διατίθεται προς τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες στις οποίες ανήκει κάθε Κυνηγετικός Σύλλογος και ποσοστό τουλάχιστον πενήντα έξι τοις εκατό (56%) περιέρχεται στην Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος, από το οποίο ποσοστό τουλάχιστον ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) χρησιμοποιείται για τη με κάθε νόμιμο μέσο φύλαξη και προστασία του θηράματος, την ανάπτυξη και την αξιοποίηση του ανάλογα με τις εδαφικές και κλιματολογικές συνθήκες της χώρας, τον εμπλουτισμό της χώρας με θηράματα, καθώς και ο,τιδήποτε συνδράμει στην αναβάθμιση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της άγριας πανίδας. Για τις λοιπές κυνηγετικές οργανώσεις (Κυνηγετικοί Σύλλογοι και Κυνηγετικές Ομοσπονδίες) τουλάχιστον το ήμισυ των εσόδων αυτών διατίθεται υποχρεωτικά για τους ανωτέρω σκοπούς και ειδικότερα όσον αφορά τους Κυνηγετικούς Συλλόγους, αφαιρουμένων των ποσών των εισφορών προς την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος και προς τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες στις οποίες ανήκουν. Εν πάση περιπτώσει το ποσό της συνδρομής δεν μπορεί να οριστεί μικρότερο των τριάντα τεσσάρων (34) ευρώ.»

4. Στο άρθρο 17 του Ν. 2637/1998 (ΦΕΚ200 Α') προστίθεται παράγραφος 5, που έχει ως εξής:

«5. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. απολαμβάνει των εν γένει δικονομικών προνομίων και ατελειών του Δημοσίου, και στις δικαστικές υποθέσεις του εφαρμόζεται ο Κώδικας περί Δικών του Δημοσίου.»

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.